

Yttrande

Ett undantag från krav på laddningspunkter för ideella organisationer (KN 2024/01868)

Svenska kyrkan har granskat promemorian utifrån teologiska och etiska samt rättsliga perspektiv: Svenska kyrkans grundläggande människosyn, ett barnrättsperspektiv, rätten till ett liv i värdighet samt Sveriges internationella åtaganden att respektera och garantera mänskliga rättigheter, inklusive Sveriges klimatåtagande i Parisavtalet, i vilket den gröna omställningen är avgörande.

Svenska kyrkans ställningstaganden utgår från ett långvarigt engagemang i klimatfrågan där begreppet klimaträttvisa är centralt. Klimaträttvisa innebär bland annat att den som bidrar till utsläpp också ska ta ansvar. Som organisation bidrar Svenska kyrkan i sin verksamhet till utsläpp och har därför ett ansvar att minska utsläpp och bidra till Sveriges gröna omställning. Detta gör Svenska kyrkan genom en ambitiös färdplan för klimatet i vilken satsning på laddpunktsinfrastruktur utgör en betydelsefull del. Inte bara utifrån klimathänsyn utan även för ökad mobilitet och beredskap, inte minst i landsbygdsförsamlingar.

Ambitionen med EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (Energy Performance of Buildings Directive, EPBD) är god och syftet att öka hastigheten i omställning genom tvingande regelverk är behövlig om EU och medlemsländerna ska kunna leva upp till åtagandet i Parisavtalet. Laddpunktsinfrastruktur utgör i direktivet en mindre del, men likväl en viktig del för omställningen.

Samtidigt är det viktigt att tvingande regelverk utgår från var åtgärder gör mest nytta. Promemorian visar att regeringen lyssnat på kritiken, genom att beakta genomförandets konsekvenser för bland annat ideell sektor och trossamfund som Svenska kyrkan.

Av promemorian framgår att förslaget att undanta ideella organisationer och trossamfund från lagkravet på laddpunkter syftar till att minska den ekonomiska och administrativa bördan. Det framstår också som att avsikten är att undantaget ska omfatta alla församlingar och pastorat i

Svenska kyrkan, där de faller under gränsvärdet för små och medelstora företag, enligt EU:s definition.

Ambitionen med ett undantag för trossamfund är i grunden positiv. Ett frivilligt åtagande baserat på lokala behov är en bättre väg att gå, eftersom kostnadsmässiga och administrativa konsekvenser utgör del i ett investeringsbeslut, jämte klimatomställningshänsyn. För Svenska kyrkans del föreligger ett omfattande främjandearbete för att underlätta sådan installation utifrån ett nyttoperspektiv och kopplar även till andra nyttor än strikt klimatmässiga. Ett undantag skulle underlätta väl avvägda beslut som till helheten bidrar till optimerad nytta, anpassad efter de förutsättningar som lokalt föreligger.

Svenska kyrkan söker emellertid några förtydliganden gällande kopplingen mellan promemorians goda ambition och dess praktiska konsekvens knutet till annan lagstiftning som i hög grad påverkar Svenska kyrkan.

Svenska kyrkans synpunkter sammanfattat

- Svenska kyrkan anser att det behövs ett tydliggörande att uppdraget som begravningshuvudman omfattas undantaget i regleringens förarbete, för vägledning för både kyrkans enheter och tillsynsmyndigheter, alternativt;
- Att i regleringen, utöver ideella organisationer, specifikt undanta trossamfund (såsom dessa definieras i lag om trossamfund) från kravet på laddningspunkter.
- Svenska kyrkan söker också tydlighet avseende om laddningspunktsinstallationer kan finansieras av begravningsavgiften och förutsättningar för annan verksamhet att då nyttja sådan laddningspunkt.
- Svenska kyrkan efterfrågar också tydlighet gällande vad som ska gälla kring verksamhet som bedrivs av en kyrklig enhet utanför definitionen av ideella organisationer enligt lag om tilläggsskatt, men som använder parkeringsplatser som används också för ändamål som faller inom definitionen.
- Svenska kyrkan föreslår att direktivets antagna revidering ska medföra anstånd med tvingande laddningspunktsinstallationer fram till 2027.

Svenska kyrkan önskar ett förtydligande om definitionen som utgör grund för omfattningen

Den definition av ideella organisationer som promemorian hänvisar till (2 kap. 34 § lagen [2023:875] om tilläggsskatt) riskerar att utesluta många av Svenska kyrkans församlingar och

pastorat. Detta eftersom en förutsättning för att omfattas av definitionen är att den ideella organisationens ändamål, enligt första stycket punkt 1 a, *uteslutande* ska avse religion, välgörenhet, vetenskap, konst, kultur, idrott, utbildning eller liknande ändamål. Den absoluta majoriteten av Svenska kyrkans ekonomiska enheter (församlingar och pastorat som juridiska personer) har emellertid enligt 2 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144), uppdrag som huvudmän för begravningsverksamheten. Det framstår som oklart om uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten är förenligt med den föreslagna definitionen av ideella organisationer. Om uppdraget som begravningshuvudman är att bedöma som ett ”liknande ändamål” enligt 2 kap. 34 § lagen om tilläggsskatt, skulle det behöva tydliggöras särskilt i regleringens förarbeten, för vägledning till berörda enheter och tillsynsmyndigheter. Ett annat alternativ att överväga, är att i förordningstexten, utöver ideella organisationer, undanta trossamfund (såsom dessa definieras i lagen [1998:1593] om trossamfund) från kravet på laddningspunkter.

Fråga om finansiering av laddpunkter om det föreslagna undantaget inte omfattar församlingar och pastorat med begravningshuvudmannaskap

För det fall att Svenska kyrkans ekonomiska enheter fortsatt omfattas av kravet på laddpunkter är en fråga hur installation av laddpunkter kan finansieras. Mot bakgrund av att kravet på laddpunkter grundas i uppdraget som begravningshuvudmän är det oklart om installationen fullt ut kan bekostas med begravningsavgiften samt i vilken utsträckning övrig verksamhet då kan nyttja laddpunkterna.

Fråga om annan verksamhet

Förutom uppdraget som begravningshuvudman bedrivs annan verksamhet av skiftande karaktär hos olika enheter inom Svenska kyrkan. Ur Svenska kyrkans synvinkel utgör dessa verksamheter en del i det diakonala/sociala uppdraget som kyrka, och skulle därmed inte påverka bedömningen av enhetens ändamål. Sådan verksamhet kan exempelvis vara förskola och äldreomsorg, och kan vara offentligfinansierad. Det kan dock finnas fall som bedöms olika av enheten själv och av tillsynsmyndigheterna, och det skulle behövas närmare vägledning för vad som kan anses ingå i ändamålet och inte.

Vidare finner Svenska kyrkan att det kan vara problematiskt att undantaget fokuserar på organisationen som sådan och inte på användningen av den byggnad vid vilken parkeringsplatsen är belägen. Det kan förekomma att en enhet bedriver en mindre verksamhet som innebär att den inte omfattas av definitionen i 2 kap. 34 § lagen om tilläggsskatt. Verksamheten har kanske inte ens en egen byggnad eller parkeringsplats, men kravet på laddpunkter skulle ändå, som vi förstår det, omfatta även andra parkeringsplatser inom

enheten, även om dessa är belägna vid byggnader som uteslutande används till ett ändamål av religiös karaktär.

Den flexibla hållningen i det reviderade direktivet

Som nämns i promemorian kommer ett reviderat direktiv om byggnaders energiprestanda träda i kraft 1 januari 2027. Revideringen antar en flexibla hållning kring laddpunktskravet och erbjuder i stället möjligheten att endast förbereda en installation genom kabelrördragningar. Det är en väsentlig lättnad. Vad gäller från första januari 2025 fram till dess att revideringen av direktivet träder i kraft? Svenska kyrkan föreslår att direktivets revidering ska medföra anstånd med tvingande laddpunktsinstallationer fram till det 2027, där den kyrkliga enheten, om den omfattas av lagkravet, tillåts välja vilken lösning som är mest optimal utifrån ett kostnads- och klimatnyttoperspektiv.

Uppsala 28 oktober 2024

På kyrkostyrelsens vägnar,

Camilla Asp
Generalsekreterare

Karin Sarja
Avdelningschef